

**офіційного опонента, доктора юридичних наук, професора
Бригінця Олександра Олексійовича на дисертацію
Тринчука Юрія Васильовича «Адміністративно-правові основи
профілактики правопорушень у сфері податків і зборів»,
поданої на здобуття на здобуття наукового ступеня доктора філософії
за спеціальністю 081 – Право**

Податкові реформи, що відбуваються в Україні, безпосередньо впливають на стан правового регулювання відносин у сфері публічних фінансів та залежать від податкової політики, яка розробляється на різних рівнях управління. Ці зміни зумовлюють необхідність переосмислення багатьох питань, до кола яких відносяться і проблеми профілактики правопорушень у сфері податків та зборів. Удосконалення податкового законодавства в сфері профілактики податкових правопорушень є найважливішою складовою будь-якої податкової реформи, оскільки очевидно, що прийняті політико-економічні рішення в сфері оподаткування повинні бути належним чином законодавчо оформлені.

У розвинутих європейських державах податкові реформи спрямовано на лібералізацію системи оподаткування з метою запобігання відтоку капіталу і кваліфікованих спеціалістів. В Україні реформаційні процеси у перебудові податкової системи за останні роки не мають сталого характеру, безсистемно врегульовуються окремі питання, а запроваджені зміни орієнтовані на нетривалі терміни часу. Незважаючи на внесення суттєвих змін кожного року до Податкового кодексу України, діюча податкова система України не забезпечує збалансованого з реальними можливостями економіки податкового навантаження на суб'єктів господарювання. Її реформування викликано необхідністю невідкладної стабілізації фінансової ситуації, стимулювання процесів економічного зростання та підвищення інвестиційної привабливості України на міжнародній арені в цілому. Сучасне податкове

законодавство України в сфері профілактики податкових правопорушень зберігає низку суттєвих недоліків, які є системними: значна колізійність підзаконних нормативно правових актів, які регулюють податкові відносини у сфері профілактики податкових правопорушень; не системність та постійна змінність податкового законодавства, а саме – численні зміни до Податкового кодексу України; наявність законів, які належать до інших галузей права, але регулюють податкові відносини.

Вищезгадані проблеми вказують на недосконалість та неефективність чинної податкової системи в сфері профілактики податкових правопорушень, та те, що вона не сприяє економічному зростанню країни. Податкове законодавство України є одним із найскладніших в правовій системі України. Стабільність податкового законодавства є однією з основних вимог під час вибору інвесторами країни для вкладення інвестицій, про необхідність залучення яких постійно говорять представники різних гілок влади в Україні. Законодавець повинен гарантувати стабільність податкової політики, що, у свою чергу, стимулюватиме інвестора у процесі ухвалення рішення. Різне зниження інвестиційної активності в Україні безпосередньо пов'язане з нестабільністю українського законодавства щодо оподаткування, відсутністю реальних, а не декларативних норм права про гарантії стабільності у сфері оподаткування з боку держави. Значна частота внесення змін до Податкового кодексу України не тільки істотно ускладнює роботу контролюючих органів із забезпечення виконання платниками податків податкових зобов'язань, але й негативно позначається на діяльності суб'єктів підприємництва, зокрема внаслідок обмежених можливостей щодо формування їх власної політики. Сучасний стан податкового законодавства в сфері профілактики податкових правопорушень є дуже суперечливим і потребує удосконалення, проте як свідчить практика його правозастосування, зміни, що вносяться до законодавства з питань оподаткування, досить часто спричиняють нові проблеми, адже багато норм суперечать одна одній або ж їх просто неможливо втілити у життя, тому ця тема є досить актуальною для дослідження на даний час.

На формування наукової позиції автора вплинули фундаментальні праці науковців у галузі теорії права та інших правових наук, що мають вагоме значення для розкриття теми дисертації, а саме: В.Б. Аверьянова, С.С. Алексєєва, Л.Р. Біла-Тіунової, О.В. Петришина, О.С. Йоффе, Д.А. Керімова, С.В. Ківалова, Ю.М. Оборотова, О.Ф. Скакун та ін.

Суттєвий внесок у сферу загальнотеоретичних досліджень податкового права та податкової політики зарубіжних держав зробили такі провідні фахівці: Ф. Бейкер, Г. Бетте, Т. Джобс, К. Макконел, Ріккардо Д. Смітт, Дж. С. Міль, У. Петті, Девід Дж. Дафф. У роботі також використано праці класиків юридичної науки ХІХ – початку ХХ століття – М.І. Тургенева, І.І. Янжула, І.М. Кулішера, Ю.А. Гагейместера, а також радянського періоду – О.С. Йоффе та М.Д. Шаргородського. Особливу увагу окремим аспектам розроблення та вдосконалення сфери профілактики податкових правопорушень та оподаткування та реалізації державної податкової політики України приділено у працях таких учених, як Л.К. Воронова, Д.А. Бекерська, І.І. Бабін, В.А. Вдовічен, Д.О. Гетманцев, Я.В. Греца, О.О. Дмитрик, М.В. Жернаков, А.Й. Іванський, Л.М. Касьяненко, І.Є. Криницький, М.П. Кучерявенко, Т.А. Латковська, О.А. Лукашев, О.М. Мінаєва, О.А. Музика-Стефанчук, О.П. Орлюк, О.В. Покатаєва, Н.Ю. Пришва, Л.А. Савченко, В.М. Свириденко, В.В. Хохуляк, В.В. Чайка, Н.Я. Якимчук та ін.

Загалом висновки всіх дослідників збігаються щодо констатації необхідності у суттєвих змінах окремих аспектів податкового законодавства України та удосконаленні теоретико-методологічного інструментарію дослідження сфери профілактики податкових правопорушень і наукового забезпечення цих розробок.

Наукові результати і положення, що виносяться на захист одержані завдяки використанню сукупності методів наукового пізнання як загальнонаукових, так і спеціальних методів, аналізу масиву нормативно-правових актів, у тому числі міжнародного характеру, законодавства зарубіжних держав та наукових праць.

Постановка завдань, визначення об'єкту, предмету та мети дослідження чіткі і зрозумілі і повною мірою відповідають встановленим вимогам. Завдання поставлені здобувачем для дослідження загалом виконані і мета досягнута. Дисертант оволодів необхідними для рівня доктора філософії компетенціями.

Кожен розділ дослідження завершується висновками в яких надаються конкретні пропозиції та рекомендації. Висновки відповідають отриманим результатам, завданням та меті дослідження, мають вагому аргументацію, належним чином обгрунтовані і характеризуються високим рівнем достовірності.

При цьому невирішеними залишаються проблеми у сфері законодавчого регулювання оподаткування у контексті незавершеної податкової реформи та в умовах подальших глобальних структурних змін щодо удосконалення сфери профілактики податкових правопорушень. Всі фактори, вказані вище зумовили обрання теми дисертаційної роботи.

В цілому робота дисертанта справляє позитивне враження, але декілька моментів, які потребують додаткового уточнення:

1. Незрозуміло місце і роль господарюючих суб'єктів в системі профілактики податкових правопорушень. Чи може ініціатива виходити від саме зацікавлених суб'єктів?

2. При визначенні мети і завдання профілактики податкових правопорушень дисертант акцентує увагу на взаємодію органів виконавчої влади (с. і 37). Чи потребує вдосконалення взаємодія з громадськістю та яка роль громадських об'єднань в процесі профілактики податкових правопорушень?

3. Податки становлять частину державної діяльності, отже мають вплив на стан національної безпеки. Цей аспект не враховано в дисертації. Хотілось би почути позицію дисертанта з цього приводу.

4. Які основні шляхи вдосконалення нормативної бази в сфері профілактики податкових правопорушень будуть актуальні саме в період переходу до Європейських стандартів?

Вищезгадані зауваження мають рекомендаційний характер щодо подальшої наукової роботи дисертанта та його подальших наукових звернень.

Висновок

Оцінка змісту дисертації, її завершеність в цілому, оформлення. Дисертаційне дослідження Тринчука Юрія Васильовича на тему: «Адміністративно-правові основи профілактики правопорушень у сфері податків і зборів» є самостійним завершеним науковим дослідженням. Положення та висновки роботи автор отримав особисто, вони є обґрунтованими, містять наукову новизну. При здійсненні дослідження автором було досягнуто поставленої мети та виконано поставлені завдання. Вивчення матеріалів дисертації свідчить про її пошуковий характер, творчий підхід автора до вирішення поставлених завдань.

Результати дослідження дисертанта відрізняються змістовністю теоретичного матеріалу, обґрунтованістю і достовірністю, доведеністю і грамотністю, в повній мірі вирішують поставлену мету. У опублікованих працях автора повною мірою відображені основні положення дисертаційної роботи.

Основні положення дисертації, що задекларовані здобувачем, містять елементи наукової новизни. Структура й обсяг роботи відповідають встановленим вимогам.

Наукові положення, висновки та рекомендації повністю обґрунтовані та аргументовані, містять наукову новизну та отримали необхідну апробацію на науково-практичних конференціях. У публікаціях здобувача знайшли відображення всі положення дисертації.

За актуальністю, ступенем новизни, обґрунтованістю, науковою та практичною цінністю здобутих результатів дисертація Тринчука Юрія Васильовича на тему: «Адміністративно-правові основи профілактики правопорушень у сфері податків і зборів» відповідає спеціальності 081 «Право» та вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах) затв. постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року № 261, Порядку присудження ступеня доктора

філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затв. постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44, Порядку присудження ступеня доктора філософії, затв. постановою Кабінету Міністрів України від 6 березня 2019 р. № 167, Вимогам до оформлення дисертації, затв. постановою Кабінету Міністрів України від 12.01.2017 № 40, що висуваються до дисертації на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право».

Офіційний опонент:

професор кафедри конституційного,
адміністративного та фінансового права
Хмельницького університету управління
та права імені Леоніда Юзькова,
доктор юридичних наук, професор

Олександр БРИГІНЕЦЬ

Підпис *Григорій Олександр*
ЗАСВІДЧУЮ:
Вчений секретар університету

